

Punts de vista

Any de reconciliació

Cartes obertes

Estimada Maria:

Segurament t'estranyaràs molt de rebre aquesta carta, després del temps que fa que no ens parlem, malgrat veure'ns diversos cops cada dia pel barri. T'has fixat en que bé adoptem aquest aire de dignitat ofesa que darrerament ens caracteritza? És un posat que ja se'ns està fent familiar; sembla que sigui part d'un ritu això d'alçar el cap, i mirar recta, endavant, com si no passés ningú. El nostre enfado, t'en recordes?, va ser per una causa tan petita que quasi fa vergonya esmentar-la. Jo però, l'he aprofitat bé. Des d'aquell dia, en quant ha sortit la conversa, no he perdut ocasió de posar-te «verda». I el que és pitjor, de passada he aprofitat per criticar ben a les amplex als teus paisans, repetint la frase que em semblava més escaient: «Ja ho deia jo, de gent així no t'en pots pas fiar»... Em sentia tan ofesa amb tu, que no deixava d'etiquetar-vos amb un senyal de refús a tots els vinguts de fora, sense preocupar-me d'esbrinar la vostra qualitat humana. Així doncs, em cal demanar-vos a tots perdó pels meus judicis precipitats, i a tu demanar-te que oblidis aquell moment en que em vaig deixar portar pel meu orgull, i consideris com teva la casa de la qui, d'ara en endavant, s'esforçarà en ésser la teva veritable veïna.

Estimat Joan, company d'oficina:

Nosaltres no hem tingut, fins ara, cap discussió, però tampoc és un secret per ningú que no ens portem gens bé. No crec que hi hagi cap motiu concret, però la veritat (no puc fer-hi més) és que em desquicies. Em poses a punt d'explotar. No coincidim en res, ni tan sols en ser socis del mateix equip de futbol, i les nostres converses semblen més aviat combats dialèctics, i això perquè als altres no ens hem atrevit a arribar-hi, i no per manca de ganes, precisament.

Avui però, em voldria disculpar per tantes males cares, per tantes ironies, per tan poc interès en el teu quefer i en la teva vida. D'ara en endavant procurarem treure la nostra reserva de caritat «super», i portar-la a treballar, a veure si ens ajuda a fer més amable la jornada, i ens deixem de cridar-nos i d'intentar fer-nos mal. Ah!, i demà porta'm la foto dels teus nanos, que ja deuen estar fets uns homes..., m'agradarà conèixer-los. Millor dit, ens hem de començar a conèixer tots plegats.

Estimat Ferran:

Ja fa una pila d'anys que em vaig prometre no perdonar-te mai la teva actuació. Mira que tallar l'aigua dels nostres camps, precisament quan més la necessitàvem! Tu prou sàbies el molt important que era per a nosaltres aquella collita, i no vas volguer escoltar els nostres raonaments. Crec que llavors, quasi t'odiava; pensa que si t'haguessin arribat totes les malediccions que et llençava, ara, amb una mica de sort, estaries demanant almoïna per qualsevol cantonada.

Més el temps va ésser extraordinàriament bo, i les coses es van arranjar. L'ardor dels primers moments es va anar apagant, deixant però una rancúnia quasi tradicional vers tu i els teus, que ens ha fet oblidar que eren germans, fills del mateix estimat poble.

Ja està bé. No et sembla que podríem fer compte nou, i enterrar el passat? No val la pena que ens amarguem amb coses tan velles, i la veritat, ja tan oblidades i superades. M'agradaria molt que passessis per casa un dia. Enraonaríem del temps, de la pluja, i de la nostra terra. T'espero per estrenye't la mà.

Estimat encarregat:

Encara me'n recordo del darrer conflicte, i és viu en mi l'esperit que em va portar aquell dia a la discussió. Jo defensava en principi, una causa justa, de la qual no renego, però tot plegat em vaig sentir guanyada per la ràbia i l'exaltació, i em vaig rebellar contra el teu principi d'autoritat, sense pensar que tu complies el teu deure, com jo intentava complir el meu.

Se'm va oblidar que eres una persona com jo, i sols vaig veure que representaves la negació de les meves idees. Però ara ja serenament, voldria dir-te que no t'ho prenguis com quelcom personal. Voldria demanar-te que acceptis un diàleg lliure de fanatismes. Les barreres de posició sempre són aspres, però, si jo provo de llimar-les, m'ajudaràs? No sabem si respondrà el sistema, però de qualsevol forma val la pena d'intentar-ho. Quelcom haurem guanyat: El convertir una enemistat neixent en una solidaritat vers la justícia. Somni?

Estimat desconegut:

Desconegut malgrat trobar-nos cada dia pel carrer, pel metro, pels camins empolegats. Malgrat compartir tant tros de vida. Generalment, tu representes per mi, la completa indiferència. No m'importa gens si tens fam, o si plores, o si no tens feina, o si estas massa sol.

No m'importes senzillament perquè tinc massa feina guardant velles rancúnies ofenent-me com una «reina», o particularitzant idees. No m'importes perquè potser remouries la meva ben situada consciència, i això acostuma a resultar empipador. O potser perquè ets poble i malalt, i noi, això tampoc m'agrada...

En algun instant, potser has esperat quelcom de mi, gran o petit, que no t'he donat. I si no has esperat res, també he estat culpable per la teva manca de fé, per tantes coses...

Perdona'm desconegut. En realitat mai t'he volgut mal; solament t'he ignorat, sense saber que la indiferència és també una manera refinada d'ésser cruel. I a més resulta la mar de còmode. No em serà massa fàcil fer-te lloc, però mica a mica vull anar arranjant l'oblit de tants anys.

Et dec molt de temps. Et dec molt d'aquest amor nostre de cada dia, fet de comprensions, de tendreses, i d'obertures, de saber-te persona total, amb les mateixes il·lusions, sofriments i sentiments que jo. I ara mateix et vull. I ara mateix et vull començar a pagar. Encara que sigui a pagues. Un xic cada dia, i si no arribo mai a saldar el deute, al menys l'haure deixat més petit pels qui vinguin darrera meu. I això ja deu ésser important.

Barcelona, març 1974

ANNA